

DUITSLAND INSTITUUT AMSTERDAM
JAARVERSLAG 2018

Inhoud

VOORWOORD

HET INSTITUUT

ALLE DIA-ACTIVITEITEN

DIA IN MEDIA EN PUBLICATIES

COMMUNICATIE

MEDEWERKERS 2018

SUBSIDIEGEVERS EN JAARREKENING 2018

RAAD VAN TOEZICHT, BESTUUR EN ADVIESRADEN

DANK AAN ONZE PARTNERS

Voorwoord

© Kim Krijnen

2018 was een belangrijk herdenkingsjaar voor de Duitsers. Drie jubilea trokken de aandacht in Duitsland: de 200e geboortedag van Karl Marx, de Novemberrevolutie van 1918 en de protesten van de '68ers. Bij de talrijke herdenkingen van deze historische gebeurtenissen werd veel gediscussieerd over maatschappelijke veranderingen en sociale rechtvaardigheid.

Het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA) droeg met bijeenkomsten bij aan een genuanceerd publiek debat in Nederland. Aan de bijzondere betekenis van de

generatie '68 en de Novemberrevolutie van 1918 besteedden we aandacht tijdens het themafestival '18-68-18. Sociale bewegingen toen en nu'. Met sprekers uit Nederland en Duitsland blikten we terug op de gebeurtenissen in beide landen, maar keken we ook vooruit naar sociale bewegingen in onze tijd. Eregast was dr. Robert Habeck, voorzitter van de Duitse Groenen en auteur van het theaterstuk 'Neunzehnachtzehn'.

De 200e verjaardag van Karl Marx en de 'Marx-revival' in Duitsland en andere landen stonden centraal in een serie gesprekken in samenwerking met het Goethe-Institut Niederlande, het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis en het Genootschap Nederland Duitsland. Onze DAAD-Fachlektorin dr. Christina Morina presenteerde haar boek 'Die Erfindung des Marxismus' en vertelde in gesprek met cultuurfilosoof prof. dr. Maarten Doorman hoe het marxisme zich uit de ideeën van de grote denker ontwikkelde en zich over heel Europa verspreidde.

Met deze en andere bijeenkomsten konden we een breed publiek bereiken en relevante Duitsland-kennis verspreiden. Daarnaast informeerden we over nieuws uit ons buurland en duidden we actuele ontwikkelingen voor Nederlandse media. Van Merkel-IV en de moeizame coalitievorming tot en met het opzienbarende NSU-proces en de rechtse rellen in Chemnitz: de vragen naar achtergrondinformatie en analyses waren talrijk en onze Duitsland-deskundigen waren veel gevraagde gasten op radio en tv.

Maar niet alleen kennisoverdracht, ook de inzet voor een sterkere positie van de Duitse taal is en blijft een belangrijke pijler van ons werk. Het schoolvak Duits staat in Nederland onder druk door een gebrek aan docenten en door geplande hervormingen in de schoolcurricula. Tegelijkertijd kwam uit het 'Belevingsonderzoek Duits', ons actuele onderzoek naar het schoolvak, naar voren dat Nederlandse scholieren weinig over Duitsland weten en in de les weinig Duits spreken. In januari 2018 presenteerden we de resultaten van de studie, samen met didactische en beleidsmatige aanbevelingen. We zullen ons ervoor blijven inzetten dat de Duitse taal de status krijgt die ze verdient. Voor wederzijds begrip en de politieke, culturele en economische betrekkingen met Duitsland is ze een niet te onderschatten factor.

Ten slotte voegen we graag toe dat ook persoonlijke ervaringen aan de andere kant van de grens essentieel zijn voor de toekomst van de betrekkingen. Daarom zijn we heel blij met het feit dat we in 2018 bijna zestig jonge mensen met het DIA-Stipendium hebben kunnen ondersteunen bij hun verblijf in Duitsland voor studie of onderzoek.

Ton Nijhuis

Directeur

Het Instituut

De Stichting Duitsland Instituut bij de Universiteit van Amsterdam (DIA) is het nationale kenniscentrum over Duitsland. Het DIA wil een bijdrage leveren aan de (re-)vitalisering van de betrekkingen tussen Nederland en Duitsland op de terreinen van onderwijs, cultuur en wetenschap.

Het DIA onderscheidt zich van andere wetenschappelijke instituten doordat het verschillende activiteiten en projecten realiseert, die naast het terrein van de wetenschap en het onderwijs, ook het brede maatschappelijk-politieke terrein raken. Het DIA is werkzaam in de doorlopende leerlijn van het voortgezet onderwijs tot aan Bachelor- en Master/PhD-onderwijs (HBO & WO), en ook in het wetenschappelijk onderzoek als het de Duitslandstudies in de meest brede zin en kennis van de Duitse Taal en Cultuur betreft.

Het DIA maakt met 19 andere instituten in de wereld deel uit van het netwerk van *Centers of Excellence for German and European Studies*.

De stichting is opgericht in 1996 en gevestigd in het Oost-Indisch Huis van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Het DIA beschikt over een [ANBI-status](#).

Code Goed Bestuur

Het DIA heeft een [Code Goed Bestuur Duitsland Instituut Amsterdam](#). De code is geactualiseerd op 14 december 2018 en vastgesteld door het bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht van het DIA. Deze code is gebaseerd op de Code Goed Bestuur Universiteiten 2013 en afgestemd op de bestuurlijke en organisatorische werkwijze van het DIA in het bijzonder. Ook onderschrijft het DIA de acht principes van de Governance Code Cultuur, welke is vernieuwd per 1 januari 2019. (Voor verslaglegging over 2018 geldt nog de Governance Code Cultuur van 2014; deze kent nog negen principes.)

De Code Goed Bestuur van het DIA is opgesteld als een beginselcode en is geen regelcode. In 2018 is niet afgeweken van de code.

Team

Een team van wetenschappers, onderwijsexperts, redacteuren, communicatie- en organisatietalenten werkt continu aan het realiseren van onze missie.

De medewerkers van het DIA werken op de volgende afdelingen:

Academisch onderwijs en onderzoek
Voortgezet onderwijs en lerarenopleiding
Communicatie & publieksactiviteiten

De redactie van Duitslandweb
Duitslanddesk
Directie/management

Hieronder vertellen wij in vogelvlucht over het jaar 2018.

Voor een overzicht van alle activiteiten, klik [hier](#).

Academisch onderwijs en onderzoek

De wetenschappelijke staf houdt zich in zijn onderzoeksprogramma's bezig met geschiedenis, politiek, maatschappij en cultuur van het hedendaagse Duitsland.

Medewerkers nodigen in het kader van het *Graduiertenkolleg* regelmatig (inter)nationale experts en promovendi uit die zich in hun onderzoek bezighouden met Duitsland.

De wetenschappers van het DIA laten zelf geregeld van zich horen via radio en televisie, in opinieartikelen en met eigen publicaties op het terrein van hun vakgebied. Tevens dragen zij bij aan het Bachelor- en Masteronderwijs, onder meer in de Master Duitslandstudies van de Afdeling Geschiedenis, Europese Studies en Religiewetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (UvA).

Het programma van de Master Duitslandstudies (Afdeling Geschiedenis) wordt door DIA-medewerker [dr. Hanco Jürgens](#) gecoördineerd. Ook zijn medewerkers sterk betrokken bij het onderwijs van de Bachelor Duitslandstudies van de Afdeling Duitse Taal en Cultuur (DuTC) van de UvA. Veel studenten worden tegenwoordig ook bereikt door DIA-collega's die ingezet worden bij de Bachelor Europese Studies, waar veel studenten (zo'n tachtig in september 2018) kiezen voor vakken in Duitse taalverwerving.

Directeur prof. dr. [Ton Nijhuis](#) is als hoogleraar verbonden aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen (FMG, Afdeling Politicologie) en de Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw, Afdeling Duitse Taal en Cultuur). Prof. dr. [Nicole Colin](#) is aan het DIA en de UvA verbonden als deeltijd-hoogleraar Duitse literatuurwetenschap en cultuur van de moderne tijd. Prof. dr. [Maarten Doorman](#) bekleedt de bijzondere DIA-leerstoel 'Historische cultuur van Duitsland: filosofie, kunst en literatuur' bij de Vrije Universiteit Amsterdam (VU).

In 2018 financierde het DIA zes promotietrajecten (waarvan vijf onderzoekers in dienst waren bij ons instituut). Deze trajecten werden gematched door de UvA (AISSR en GSSS; vakgroep Politicologie bij FMG; en ASH bij de FGw) en de Faculty of Arts and Social Sciences van de Universiteit Maastricht. Met de Faculteit der Geesteswetenschappen van de VU wordt daarnaast een onderzoekstraject

gefaciliteerd. René Cuperus was in 2018 als externe promovendus verbonden aan het DIA. De promovendi zijn lid van het *Graduiertenkolleg*.

In 2018 waren daarnaast ook enkele [gastonderzoekers](#) aan het DIA verbonden.

Het DIA legt sinds vele jaren een bijzonder accent in de postgraduate fase van het academisch onderwijs, met name in de vorm van het initiëren, faciliteren en begeleiden van promotieonderzoek. Hiervoor is het [Graduiertenkolleg \(GK\)](#) opgericht. Dr. Christina Morina is de DAAD-Fachlektorin bij het DIA en coördineert dit programma. In 2018 vond binnen dit programma een masterclass 'Das Erbe der Achtundsechziger' plaats. Prof. dr. Ingrid Gilcher-Holtey (Bielefeld) sprak daarin over '1968. Mobilisation, Dynamiken, Ideen und Folgen einer transnationalen Bewegung'. Prof. dr. Bob Moore (Sheffield) was te gast tijdens het GK over 'Understanding Dutch Memory: Recent scholarship, debates and memorial initiatives in the Netherlands'.

In het najaar vond het actualiteitencollege 'Crisis van de Europese christendemocratie? Omgang met vluchtelingen en visies op integratie in kerk en politiek in Oost- en West-Europa' plaats. Sprekers waren prof. dr. Leo Lucassen (Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis), dr. Karin van den Broeke (Wereldraad van Kerken), Michiel Luining (Faculteit Governance and Global Affairs Universiteit Leiden) en dr. Hanco Jürgens. Het college was een samenwerking met prof. dr. Gerard Wiegers (Religiestudies/Geschiedenis, UvA).

De Werkgroep Duits-Nederlandse Geschiedenis kwam in 2018 bijeen in de Europese Cultuurhoofdstad Leeuwarden. De bijeenkomst 'Creative communities in cities and regions. Historical case-studies from Germany and the Netherlands' werd georganiseerd met GK-alumnus dr. Marijn Molema (Fryske Akademy).

In de reeks [Amsterdam German Studies Lectures](#) vonden twee bijeenkomsten plaats: dr. Christoph Kreutzmüller (Jüdisches Museum Berlin) sprak over 'Victims and Perpetrators in Museums. How Germans dealt with the Nazi past in Exhibitions' en prof. dr. Thomas Großbölting (Münster) over 'Wege in die Wiedervereinigungsgesellschaft. Deutschland seit 1990'.

Dr. Krijn Thijs ontving in 2018 een onderzoeksbeurs van de Gerda Henkel Stiftung voor onderzoek naar het eenwordingsproces in de Duitse geschiedwetenschap na 1989. Hij was in 2018 lid van de *wissenschaftliche Beirat* van de tentoonstelling 'Ost-Berlin. Die halbe Hauptstadt' in het Stadtmuseum Berlin.

DIA-promovendi namen deel aan verschillende internationale conferenties,

waaronder de Historikertag in Münster. Bij deze conferentie (gastland was Nederland) werd ook de Armando-tentoonstelling 'Grenzgänger' geopend, een project van dr. Britta Bendieck. Het tweedelige boek 'Die Versammelte Zunft. Historikerverband und Historikertage in Deutschland 1893-2000' (Wallstein Verlag, Göttingen), geschreven door o.a. dr. Martin Sabrow en dr. Krijn Thijs werd tijdens deze conferentie gepresenteerd.

Afdeling voortgezet onderwijs en lerarenopleiding ('Onderwijsafdeling')

De Onderwijsafdeling van het DIA richt zich hoofdzakelijk op docenten (in opleiding) en leerlingen van het voortgezet onderwijs.

Het DIA werkte binnen de Actiegroep Duits samen met de Duitse Ambassade in Den Haag, de Duits-Nederlandse Handelskamer (DNHK), het Goethe-Institut Niederlande en Nuffic. Aan de [7e Dag van de Duitse taal](#) namen ruim 250 scholen deel. Ze ontvingen een Mach-mit!-pakket en organiseerden een eigen actie. De Actiegroep zelf was vertegenwoordigd bij de Duitslanddag in Utrecht – georganiseerd door de DNHK – en actief op het Deltion College Zwolle. Voor de dag ontwikkelde het DIA een digitale taalquiz die door 3.823 leerlingen is gemaakt. Voor het eerst is een lespakket voor het primair onderwijs ontwikkeld (in opdracht van Nuffic). Nieuw was ook de ['Verkiezing Docent Duits van het jaar'](#). Winnares was Kerstin Lorenz van het Montessori Lyceum Amsterdam.

De [Hiphop-battle](#) waarbij leerlingen een zelfgeschreven Duitse rap voordragen, vond in november in theater Perdu in Amsterdam plaats. Aan het project namen scholen uit heel Nederland deel: uiteindelijk traden 27 scholen-winnaars (klassen 3 en 4 VMBO en HAVO) op. Het thema in 2018 was 'Respekt'. Onder professionele begeleiding van de Duitse Rapschool NRW werden de scholieren op de finale voorbereid. Winnaar was CSG Beilen met de meiden-formatie 'Eklips'.

25 docenten Duits en Frans namen in mei deel aan de conferentie 'Burgerschap in de buurtalen'. De talendocenten stelden zich op de hoogte van de burgerschapsopdracht van scholen. Zij maakten kennis met de opties om hun taalvak te combineren met dit thema. De bijeenkomst was zo vormgegeven vanwege de ontwikkelingen in de onderwijs-curriculum-herziening. Aan de dag werkten SLO, KNAW en de Anne-Frank-Stichting mee. De keynote was van DIA-hoogleraar Maarten Doorman.

Om een bijdrage te leveren aan het tegengaan van het (groeiende) lerarentekort voor het vak Duits heeft het instituut de DIA-Akademie opgezet. Het doel is om starters met elkaar in contact te brengen, hen nascholing aan te bieden en te motiveren om in het onderwijs werkzaam te blijven. In oktober vond het programma plaats voor een nieuwe lichter docenten Duits (eerste- en

tweedegraads). Voor de werving van moedertaalsprekers Duits is samen met Nuffic in het najaar de website www.lehrerinholland.nl gelanceerd. In november was het DIA op het Drongo talenfestival vertegenwoordigd om te informeren over manieren om docent Duits te worden.

Om de lerarenopleidingen inhoudelijk te versterken biedt de Onderwijsafdeling in samenwerking met Duitslandweb colleges aan: 'Deutschland heute'. In 2018 bezochten verschillende gastsprekers en eigen medewerkers vijf lerarenopleidingen Duits voor colleges over Duitse actualiteiten. Daaraan namen 135 studenten deel.

De afdeling heeft in het najaar een pilot uitgevoerd met materiaal voor lerarenopleidingen wereldwijd dat door de DAAD is ontwikkeld: DHOCH3. Lerarenopleider Barbara Kempf werd aangesteld als medewerker docentopleiding om de concrete uitwerking, in overleg met lerarenopleiders Duits, te onderzoeken. In december vond een bijeenkomst plaats om de mogelijkheden van implementatie in lerarenopleidingen te bespreken.

In december organiseerde het DIA een school-partnerschapsseminar - een samenwerkingsproject met Nuffic/Erasmus+, gesponsord door de Provincie Overijssel en de Nederlandse Taalunie - met 36 docenten uit Nederland en Duitsland.

In 2018 reageerde het DIA tijdens alle feedback-loops van curriculum.nu op de tussenproducten van het Ontwikkelteam Engels/MVT. De reacties gingen in op vakdidactische aspecten én de positie van het vak Duits. Die is volgens het DIA sterk onderbelicht. Tot slot is met de Actiegroep Duits een bijeenkomst georganiseerd voor vertegenwoordigers van curriculum.nu om proactief te informeren over het belang van goede kennis van het Duits.

De afdeling publiceert wekelijks het op scholen veel gebruikte 'Frühstücksei': een Duitstalige actualiteit met opdrachten als lesstarter. In 2018 is het aanbod voor de lagere onderwijsniveaus verruimd.

Duitslandweb, communicatie en publieksevenementen

Duitslandweb is de onafhankelijke, journalistieke redactie van het DIA en maakt onderdeel uit van de website www.duitslandinstituut.nl. De website verbindt de informatie over het instituut en de inhoud die de stichting biedt als kenniscentrum.

Lezers worden inhoudelijk en praktisch bediend op één portaal. Duitslandweb is de belangrijkste Nederlandstalige informatiebron op internet over de Duitse

maatschappij en politiek. De achtergrondinformatie, opinies en analyses op de website maken het mogelijk dat Nederlanders zich snel kunnen verdiepen in Duitse kwesties. Daarnaast verzorgt de redactie dagelijks korte nieuwsberichten en houdt het veel geraadpleegde online Naslagwerk bij.

Na het verkiezingsjaar 2017 was ook 2018 voor Duitsland een politiek zeer bewogen jaar. De formatie duurde ongekend lang en de nieuwe regering van CDU/CSU en SPD kwam struikelend uit de startblokken. De SPD raakte intern in een crisis door de slechte verkiezingsuitslag en tussen CDU en CSU ontstond een heftige ruzie over het vluchtelingenbeleid. In de Alternative für Deutschland (AfD), nu vertegenwoordigd in de Bondsdag met meer dan negentig zetels, kreeg de meest rechtervleugel de overhand. In Chemnitz vielen rechts-extremisten migranten aan en demonstreerden AfD en anti-islambeweging Pegida zij aan zij. En in het najaar leidden de teleurstellende verkiezingen in Beieren en Hessen tot de aankondiging van Merkel dat zij terugtreedt als partijleider en na deze termijn ook geen kanselier meer zal zijn. Duitslandweb heeft al deze gebeurtenissen beschreven en geduid; in de vorm van dagelijkse kortere nieuwsberichten en langere achtergrondverhalen, factsheets, interviews en columns door externe auteurs.

In 2018 heeft Duitslandweb verder geëxperimenteerd met nieuwe mediavormen zoals de podcast, het studiogesprek en de videocolumn. Het DIA heeft een eigen compilatievideo gemaakt van de themadag rond sociale bewegingen. Vooraf aan deze themadag maakte Duitslandweb een online dossier, dat ook als inhoud van een mooi gedrukt programmaboek van de dag diende.

De samenwerking met het Pressenetzwerk für Jugendthemen heeft in 2018 tot een tegenbezoek aan Bonn en Keulen geleid; hieraan nam een groep studenten van de Bachelor Duitslandstudies deel en van het DIA waren hoofdredacteur Wiebke Pittlik en stagiaire Vera Konijn betrokken. De redactionele samenwerking met de Bachelor Duitslandstudies is voortgezet in 2018.

In 2018 werd op de website extra aandacht aan literatuur besteed, ook met videobijdragen van experts en bekende Nederlanders.

De afdeling Pers, Communicatie, Conferenties en Evenementen organiseert conferenties, speciale bijeenkomsten, reeksen en filmvoorstellingen die zich afwisselend richten op specifieke doelgroepen - zoals het academische netwerk van het DIA - of juist een breed publiek.

In april organiseerde de afdeling in samenwerking met de ING Group een besloten rondetafelgesprek met Peer Steinbrück, voormalig Duits minister van Financiën en

senior adviser ING-DiBa. Naar aanleiding van het verschijnen van zijn boek 'Das Elend der Sozialdemokratie' sprak hij in het Amsterdams Marionetten Theater over de redenen waarom de sociaal-democratische partijen in Europa aan terrein verliezen en wat nodig is om deze uit het slop te trekken. Onder de aanwezigen waren experts uit de politiek, het bedrijfsleven en het bankwezen.

Het DIA was verder betrokken bij het [cultuur- en debatprogramma](#) van Goethe-Institut Niederlande, Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Genootschap Nederland Duitsland en Uitgeverij Vantilt in verband met het 'Marx-jaar'. Het programma kende bijdragen van Fachlektorin dr. Christina Morina, hoogleraar prof. dr. Maarten Doorman, prof. dr. Wolfgang Schieder en filmkunstenaar prof. Phil Collins.

Eén van de hoogtepunten van 2018 was de [themamiddag over 'Sociale bewegingen toen en nu'](#) die op 1 november in de Melkweg plaatsvond. Sprekers waren onder anderen de prominente Duitse politicus dr. Robert Habeck, voorzitter van Bündnis 90/Die Grünen en Cesy Leonard van het spraakmakende Zentrum für politische Schönheit. Met lezingen, theater en debat blikte het DIA terug op de Novemberrevolutie van 1918 en de protestbeweging van 1968, maar keek ook naar ontwikkelingen in huidige sociale bewegingen in Nederland en Duitsland. De afdeling werkte voor dit evenement samen met de Stichting Autres Directions, die het *I'm so angry!* pop-up museum beschikbaar stelde, een reizende expositie over revolutie en protest. De bijeenkomst was uitverkocht (200 bezoekers) en mede mogelijk gemaakt door het Goethe-Institut Niederlande en het Genootschap Nederland Duitsland. Aan het programma werkten vrijwel alle collega's van het instituut mee: als spreker, moderator, toneellezer, filmer of organisator.

In 2018 vonden verder twee edities van [Duitsland in DIAloog](#) plaats. Eerst nog in de vorm van het podiumgesprek 'Wat brengt Merkel IV?' met prof. dr. Ton Nijhuis en René Cuperus. In juli werd een nieuwe vorm van de DIAloog gerealiseerd. Directeur Nijhuis sprak met redacteur Verburg over de gevolgen van de crisis tussen de CDU en CSU voor Merkel en Duitslands positie in Europa. Het gesprek werd opgenomen en is via Youtube en de website te bekijken.

De filmreeks [Deutsches Kino](#) (in het Ketelhuis in Amsterdam en Filmhuis Lumen in Delft) toonde tien Duitse films die niet eerder in Nederland te zien waren. *Deutsches Kino* is een samenwerking met beide filmhuizen en het Goethe-Institut Niederlande. Het aantal bezoekers stijgt elk jaar. In 2018 lag dit op 710, in 2017 was dit 585. Vertoond werden onder meer 'Beuys' (Andres Veiel; Duitsland 2017) en 'In Zeiten des abnehmenden Lichts' (Matti Geschonneck; Duitsland 2017). Bij de vertoning in Amsterdam van 'Reise nach Jerusalem' (Duitsland 2016; Lucia

Chiarla) waren de regisseuse en producent Giulio Baraldi aanwezig. Zij gingen in gesprek met filmwetenschapper dr. Judith Keilbach en het publiek.

Duitslanddesk & Mobiliteitsstipendia

De Duitslanddesk is in 2013 opgezet op initiatief en met ondersteuning van de DAAD en het ministerie van OCW. Van Nederlandse zijde is gekozen om een gericht beleid te ontwikkelen voor het stimuleren van studenten- en onderzoeksmobiliteit naar Duitsland. Met de Duitslanddesk en een stipendium-programma geeft het DIA invulling hieraan. Bij de Duitslanddesk is een bijzonder DAAD-Lektorat ingericht ter ondersteuning van dit programma. Sinds september 2017 is tevens een taal-assistent van de DAAD aangesteld, die ook les verzorgt aan de UvA.

De Duitslanddesk voert een continue voorlichtingscampagne over studeren en onderzoek doen in Duitsland. De [website](#), sociale media, maar ook het persoonlijke contact zijn de pijlers van deze campagne. In 2018 is gewerkt aan een update van het promotiemateriaal: de brochure is geactualiseerd en een nieuwe huisstijl is doorgevoerd voor de posters en de banners voor evenementen.

In 2018 was de Duitslanddesk actief op evenementen om studenten & scholieren direct te kunnen informeren. De grootschalige 'nationale BuitenlandBeurs' in de Jaarbeurs Utrecht (6.800 bezoekers, 113 exposanten) was hiervan de belangrijkste. De deelname hieraan was mogelijk door extra steun van de DAAD. Daarnaast werden o.m. de NWS-Scholierendag (georganiseerd door Nederlandse Wereld-wijde Studenten) en buitenlanddagen bezocht van de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Amsterdamse Gymnasia en de Decanenkring Meerssen ('Studeren in de Euregio'). Ook nam de Desk deel aan studievoorlichtingsdagen in Sneek en Apeldoorn ('NXT LVL', voor scholieren in de regio). Ten slotte bezochten de 'studentenambassadeurs' (studenten die eerder ervaring hebben opgedaan in Duitsland) middelbare scholen verspreid door heel Nederland.

Net als afgelopen jaren heeft de Duitslanddesk in 2018 een voorbereidingsworkshop georganiseerd voor studenten met belangstelling in een studie in Duitsland. Daarnaast hebben negen studenten deelgenomen aan een intensieve taalcursus, ontwikkeld door de Desk i.s.m. het Goethe-Institut Amsterdam, specifiek voor studenten die in Duitsland gaan studeren. Drie aanvragers van het DIA-Stipendium hebben deelgenomen aan een intensieve zomercursus van het Goethe-Institut. Ze ontvingen een financiële bijdrage van de Duitslanddesk.

Sinds februari 2018 heeft de Duitslanddesk in totaal 15 *Sprachstammtische* georganiseerd; een initiatief waarbij Duitsland-geïnteresseerden met elkaar in het

Duits in gesprek gaan om hun taalvaardigheid te verbeteren en een netwerk op te bouwen.

De belangstelling voor het DIA-Stipendium blijft groot. 212 studenten en jonge onderzoekers deden in 2018 een aanvraag voor het DIA-Stipendium. (2017: 219). Zestig aanvragers ontvingen een stipendium en werden gesteund met een totaalbedrag van ruim 136 duizend euro. Van de stipendiaten is 27% HBO-student, 28% WO-Bachelorstudent en 45% Masterstudent (of onderzoeker). Van de deelnemers doet 40% een sociaalwetenschappelijke studie, 42% een geesteswetenschappelijke studie en 18% natuurwetenschappelijke of technische studie. De meeste stipendiaten kwamen uit Noord- en Zuid-Holland (beide 22%), gevolgd door Gelderland (18%) en Utrecht (12%). De populairste Duitse deelstaten waren Noordrijn-Westfalen (30%), Berlijn (27%), Baden-Württemberg en Beieren (beide 12%). Behalve over het DIA-Stipendium heeft de Desk Nederlandse studenten en onderzoekers ook over de studiebeurzen van de DAAD geïnformeerd.

Alle DIA-activiteiten

© Kim Krijnen

Een overzicht van alle activiteiten van het Duitsland Instituut (en partners) in 2018.

Reeks Amsterdam German Studies Lectures

[Victims and Perpetrators in Museums](#) met Christoph Kreutzmüller

[Op weg naar een verenigde samenleving?](#) met Thomas Großbölting

Reeks Europa en Financiën

[Fiscal Federalism in Europe: Fiscal Union, Debt Union, or Fiscal Freedom?](#) met Jürgen von Hagen

Reeks Duitsland in DIALoog

[Wat brengt Merkel IV?](#) met René Cuperus en Ton Nijhuis. Moderatie: Marja Verburg

[De Duitse politieke crisis](#) met Ton Nijhuis. Moderatie: Marja Verburg

Boekpresentatie/ Literatuur

[Cultuuruitwisseling: Duitse cultuur in transnationaal perspectief](#) met Nicole Colin, Joachim Umlauf, Britta Bendieck en Hanco Jürgens. Presentatie van de boeken 'Annäherung durch Konflikt. Mittler und Vermittlung' (Nicole Colin en Joachim Umlauf), 'Im Schatten der Versöhnung. Deutsch-französische Kulturmittler im Kontext der europäischen Integration' (Nicole Colin et. al), 'Aufzeichnungen über den Feind. Armando, Deutschland und der niederländische Erinnerungsdiskurs' (Britta Bendieck)

[Robert Menasse: Die Hauptstadt](#) Moderatie: Jeroen van Kan

Reeks Krise und Kritik: 200 Jahre nach Karl Marx

[Die Känguru-Chroniken](#) Cabaret met Marc-Uwe Kling en Erik van Muiswinkel

[Karl Marx. Die Biografie](#) met Gareth Stedman Jones. Moderatie: Marcel van der Linden

[Die Erfindung des Marxismus](#) met Christina Morina. Moderatie: Maarten Doorman

[Der junge Karl Marx](#) Film. Met introductie van Christina Morina

[De Duitse Ideologie](#) met o.a. Marcel van der Linden

[Marxism Today](#) met Phil Collins. Moderatie: Thomas Elsaesser

[Karl Marx in de praktijk – linkse politici van vandaag en gisteren](#) met Wolfgang Schieder en Christina Morina

Conferenties en Symposia

[WDNG-ADNG studiedag | Creative communities in cities and regions](#)

[Germanistik, eine interkulturelle Wissenschaft](#) met bijdragen van Nicole Colin, Catherine Teissier, Ton Nijhuis, Rolf Parr, Anna Seidl en Joachim Umlauf

[Themamiddag | 18-68-18. Sociale bewegingen toen en nu](#) met o.a. Robert Habeck

Graduierntenkolleg

[Masterclass | 1968 - transnationale beweging. Mobilisering, dynamiek, ideeën en werking](#) met Ingrid Gilcher-Holtey

[Dreamworlds and Nightmares in Local and Global Politics](#) met Dirk van Laak, Wouter Linmans, Benjamin Hirschfeld, Arjan Nuijten en Heleen over de Linde

[Understanding Dutch Memory: Recent scholarship, debates and memorial initiatives in the Netherlands](#) met o.a. Jazmine Contreras en Bob Moore

[Krieg, Besatzung, Verbrechen. Abrechnung und Aufarbeitung in Deutschland und den Niederlanden nach 1945](#) met Christoph Kreutzmüller, Felix Bohr, Kristina Meyer en Rick Tazelaar

[Politische Kultur im wiedervereinigten Deutschland: Zeithistorische Annäherungen an die ‚Vereinigungsgesellschaft seit 1990](#) met Thomas Großbölting, David Rieter, Amieke Bouma, Hanco Jürgens en Krijn Thijs

[Crisis in de Europese christendemocratie? Vluchtelingen en integratie in kerk en politiek in Oost- en West-Europa](#) met Karin van den Broeke, Leo Lucassen, Michiel

Luining, Gerard Wiegers en Hanco Jürgens

Films

[DEUTSCHES KINO](#)

[Beuys](#)

[Es war einmal in Deutschland](#)

[Gleißendes Glück](#)

[Der junge Karl Marx](#)

[Whatever happens](#)

[Sommerhäuser](#)

[Magical Mystery oder die Rückkehr des Karl Schmidt](#)

[In Zeiten des abnehmenden Lichts](#)

[Reise nach Jerusalem](#)

[Rückenwind von vorn](#)

(Voor)premières en Festivals

[Voorpremière | Aus dem Nichts](#) van Fatih Akin

Duits filmfestival bij de Haagse Hogeschool

Studiereizen

Jena-Reis met Masterstudenten Duitslandstudies

Reis naar Keulen en Bonn. Thema: Jeugdmedia/Digitale media, georganiseerd door het Pressenetzwerk für Jugendthemen

Actiegroep Duits

[Dag van de Duitse taal](#)

[Bijeenkomst met schoolleiders en leden curriculum.nu](#)

Onderwijsprojecten

[Gastcolleges | Deutschland heute](#)

[Presentatie van het Belevingsonderzoek Duits](#)

[Seminar | Burgerschap in de buurtalen](#)

[Studiemiddag | Participatiecijfer](#)

Stand bij het Drongo Talenfestival

DIA-Schulkolleg

[Blik op de Muur](#)

Bijeenkomst voor gastsprekers 'Blik op de Muur'

DIA-Akademie excursie Keulen voor beginnende docenten Duits

[VMBO-Treff](#)

[Hiphop-battle](#)

Duitslanddesk

[Sprachstammtisch](#)

[Taalcursus voor studenten](#)

[Workshop | Studeren in Duitsland \(incl. speeddaten\)](#)

Deelname aan de [NWS-Scholierendag](#)

Deelname aan de [Buitenlandbeurs in Utrecht](#) en andere beurzen

Overige lezingen en bijeenkomsten

[Voordracht | Armando: Künstler im Kulturtransfer](#) door Britta Bendieck

[Tentoonstelling | Armando - Grenzgänger](#) in het Haus der Niederlande

Rondetafelgesprek | Wohin steuert Europa? Chancen und

Herausforderungen der Europäischen Union met Peer Steinbrück

Gesprek met deelnemers excursie Leeuwarden van de Deutsche

Feuerwehrverband. Thema: de Nederlands-Duitse betrekkingen

Bezoek van de justitieopleiding Fulda aan het DIA

Bezoek van Masterstudenten van de Radboud Universiteit Nijmegen aan het DIA

DIA in media en publicaties

© Kim Krijnen

De medewerkers van het instituut publiceren regelmatig en geven interviews op radio en televisie. In 2018 werden o.a. bijdragen gevraagd rond de ontwikkelingen in de regeringsformatie en de positie van Duitsland in de verschillende Europese crises. Een overzicht:

Boeken

Probing the limits of categorization. The Bystander in Holocaust History
Christina Morina en Krijn Thijs (redactie)

Kranten

Openbaarheidsdag bij het Nationaal Archief

Marieke Oprel

in [het NRC Handelsblad](#) (02-01-18)

in [de Volkskrant](#) (02-01-18)

in [het Parool](#) (03-01-18)

Het Belevingsonderzoek Duits

in [het Brabants Dagblad](#) (12-01-18)

in [het Eindhovens Dagblad](#) (12-01-18)

in [de Stentor](#) (12-01-18)

in [de Telegraaf](#) (12-01-18)

in [het Algemeen Dagblad](#) (12-01-18)

in [De Berliner Zeitung](#) (12-01-18)

in [De Rheinische Post](#) (12-01-18)

in [Trouw](#) (19-01-18)

Vorwärts und nicht vergessen

René Cuperus in [de FAZ](#) (02-01-18)

Nazi-architectuur gerestaureerd

Krijn Thijs in [de Telegraaf](#) (26-01-18)

Voor Merkel staat alles op het spel

Hanco Jürgens in [NRC Handelsblad](#) (09-02-18)

Lubbers' kracht was in het buitenland zijn zwakte

Hanco Jürgens in [NRC Handelsblad](#) (19-02-18)

De Franse hoofdrol in de EU verwacht Duitsland niet. Diepe meningsverschillen zijn er wel

Ton Nijhuis in [de Volkskrant](#) (15-03-18)

Maarten Brands (1933-2018): Dwarse denker met een groot hart

Ton Nijhuis in [het Parool](#) (18-03-18)

Hou Orbán binnen de christen-democratische familie

Hanco Jürgens in [NRC Handelsblad](#) (10-04-18)

Wat de rookwolken op Marx' Kapitaal betekenen

[De Volkskrant](#) over de Karl Marx-reeks (04-05-18)

'Im NamSläng: Lekker dieses namta(a)l zu lesen'

[Allgemeine Zeitung Namibië](#) over het promotieonderzoek van Henning Radke (07-05-18)

Orbán spint garen bij Ruttes nee tegen EU-begroting

Hanco Jürgens in [NRC Handelsblad](#) (15-05-18)

Invloed op Frans-Duitse as vraagt om creativiteit

Hanco Jürgens in [de Volkskrant](#) (06-06-18)

Coalitie Duitsland diep verdeeld over migratiebeleid

Marja Verburg in [het Nederlands Dagblad](#) (14-06-18)

Duitse regeringscrisis? Seehofer kan eigenlijk niet zonder Merkel

Ton Nijhuis in [de Volkskrant](#) (19-06-18)

Hoe 'Mutti' Merkel al 20 jaar afrekent met iedereen die haar dwarsboomt

Hanco Jürgens in [De Morgen](#) (06-07-18)

Nasynchronisatie: niet aan beginnen, zeggen taalexperts

Synke Hotje in [Trouw](#) (20-07-18)

Das Gedächtnis der SPD soll abgeschafft werden

Christina Morina in [de FAZ](#) (06-08-18)

Na week van woede in Chemnitz zijn problemen voorlopig niet opgelost

Hanco Jürgens in [het Algemeen Dagblad](#) (03-09-18)

Beheersing van vreemde talen dient mede als tegengif voor oprukkend nationalisme

Ton Nijhuis in [de Volkskrant](#) (26-09-18)

Duitsland moet zich niet door de AfD laten provoceren

Hanco Jürgens in [het NRC Handelsblad](#) (08-10-18)

Wat is Turkse persvrijheid waard in Duitsland?

Ton Nijhuis in [HP/De Tijd](#) (30-10-18)

Rosa Luxemburg. Dem Untergang entgegen

Christina Morina in [de taz](#) (09-11-18)

Der Mann mit der großen Klappe

[De Westfälische Nachrichten](#) over een Marx-bijeenkomst met Christina Morina (19-11-18)

Leerlingen CSG Beilen winnen landelijke hip-hop wedstrijd

[De Krant van Midden Drenthe](#) over de DIA Hiphop-battle (30-11-18)

Online

Het Belevingsonderzoek Duits

op [Spiegel Online](#) (12-01-18)

op [NOS.nl](#) (12-01-18)

op [OnzeTaal.nl](#) (15-01-18)

in [de Nationale Onderwijsgids](#) (15-01-18)

De invloed van het kabinet 'Merkel IV' op Europa, Duitsland en ons

Hanco Jürgens op [NOS.nl](#) (21-01-18)

Verhalen over de DDR

[Hoeksch Nieuws](#) over het onderwijsproject 'Blik op de Muur' (30-01-18)

De Uitdagingen voor Angela Merkel

Hanco Jürgens bij de Balie Podcast op [ART19](#) (31-01-18)

'Die SPD implodiert'

René Cuperus op [Tagesschau.de](#) (13-02-18)

In memoriam Maarten Brands

[Folia](#) over Maarten Brands, oprichter van het DIA (15-03-18)

Herrenhäuser Gespräch: Marx hat keinen Bart

Christina Morina op [NDR - Kultur](#) (22-04-18)

Zur Aktualität von Marx: Nicht vergöttern und nicht verdammen

Christina Morina op de website van [Deutschlandfunk Kultur](#) (28-04-18)

'Breuk tussen CDU en CSU kan uitmonden in Duitse regeringscrisis'

Hanco Jürgens op [NOS.nl](#) (01-07-18)

Rechts en links botsen niet voor niets in Oost-Duitsland

Hanco Jürgens op [NOS.nl](#) (28-08-18)

In het Duitse Chemnitz marcheren neonazi's naast bezorgde burgers

Marja Verburg op [nu.nl](#) (31-08-18)

Vluchtelingen in Duitsland eerder aan het werk

Hanco Jürgens op [NOS.nl](#) (01-09-18)

Duitsland en het Herfsttij der Merkeljaren

Ton Nijhuis in [de Volkskrant](#) (26-09-18)

Opinie: Angela Merkel raakt langzaam over de datum

Ton Nijhuis in [het Nederlands Dagblad](#) (26-09-18)

Verdeeldheid in Duitsland vanwege vluchtelingenvraagstuk

Hanco Jürgens op nu.nl (03-10-18)

Opvolger Angela Merkel wordt gekozen

Hanco Jürgens op nu.nl (07-12-18)

Radio

Merkel en Schulz gaan het proberen

Hanco Jürgens bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (03-01-18)

We mogen weer neuzen in geheime stukken

Marieke Oprel bij [BNR Nieuwsradio](https://bnr.nl)

Start coalitie-onderhandelingen in Duitsland

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (05-01-18)

Spraakmaker van de dag

Hanco Jürgens bij Spraakmakers op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (10-01-18)

Einde langste formatie in Duitse geschiedenis in zicht na principeakkoord

René Cuperus bij Nieuws en Co op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (12-01-18)

Het SPD-partijcongres

Hanco Jürgens

bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (19-01-18)

bij NOS- Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (21-01-18)

Halte 5: Berlijn

Marja Verburg bij Bureau Buitenland Nacht Express op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (31-01-18)

Coalitieakkoord: De Duitsers zijn eruit

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (07-02-18)

Duitse sociaal-democraten in crisis

Marja Verburg bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (13-02-18)

De vriendschap van Rutte en Merkel

Hanco Jürgens bij De Dag op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (19-02-18)

De linkse malaise in Duitsland

René Cuperus bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](https://npo1.nl) (26-02-18)

AfD als 'Oppositionsführer'

Hanco Jürgens bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](#) (19-03-18)

Namdeutsch und das Internet

Henning Radke bij Das Interview op [NBC Funkhaus Namibia](#) (17-04-18)

Wie helpt de SPD weer op weg?

Hanco Jürgens bij Nieuws Internationaal op [BNR](#) (20-04-18)

Merkels bezoek aan Donald Trump

Hanco Jürgens bij Nieuws en Co op [NPO Radio 1](#) (27-04-18)

Nieuwe Jodenhaat in Duitsland

Hanco Jürgens bij Nieuwsweekend op [NPO Radio 1](#) (28-04-18)

Nazi-Abortuswet

Marja Verburg bij OVT op [NPO Radio 1](#) (06-05-18)

Duitsland en de migratie

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](#) (17-06-18)

De gevolgen van de migratietop voor Merkel

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](#) (29-06-18)

Berlijnse Luchtbrug

Krijn Thijs bij OVT op [NPO Radio 1](#) (01-07-18)

CDU versus CSU: hoe loopt de familieruzie af?

Hanco Jürgens bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](#) (02-07-18)

Politieke crisis in Duitsland

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](#) (02-07-18)

NSU-proces: Hoe oordeelt de rechtbank in München in de grootste strafzaak sinds de Duitse eenwording?

Marja Verburg bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](#) (10-07-18)

Duitsland is op akkoordtoer

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](#) (10-08-18)

Zur geplanten Abschaffung der Historischen Kommission der SPD

Christina Morina bij [Deutschlandfunk](#) (12-08-18)

Waarom gaat het in Saksen vaak mis met extreemrechts geweld?

Marja Verburg bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](#) (30-08-18)

Multicultureel Duitsland moet leren leven met conflicten

Hanco Jürgens bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](#) (31-08-18)

Ask me anything: relatie tussen Duitsland en Nederland

Hanco Jürgens op [de BNR Podcast](#) (10-10-18)

Het bezoek van het Koningspaar aan Trier en Marx

Christina Morina bij NOS Radio 1 Journaal op [NPO Radio 1](#) (11-10-18)

Verkiezingen in Beieren: die Mutter aller Schlachten

Marja Verburg bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](#) (11-10-18)

Verkiezingen in Beieren

Hanco Jürgens bij NOS - Met het Oog op Morgen op [NPO Radio 1](#) (13-10-18)

De strijd om de opvolging van Merkel

Hanco Jürgens bij Bureau Buitenland op [NPO Radio 1](#) (06-12-2018)

Televisie

Openbaarheidsdag bij het Nationaal Archief

Marieke Oprel bij TV West Nieuws op [Omroep West](#) (Start 04:55, 03-01-18)

'Nederland moet op zijn tellen passen met de nieuwe Duitse coalitie'

Hanco Jürgens bij [Nieuwsuur](#) (07-02-18)

Walter Ulbricht - sein geheimes Doppelleben

Christina Morina bij [ZDF-History](#) (04-03-18)

Marx und seine Erben

Christina Morina bij de ARD (28-04-18)

De rellen in Chemnitz

Hanco Jürgens bij het programma [Terzake op Canvas](#) (30-08-18)

Verkiezingsuitslag in Beieren

Hanco Jürgens bij [Nieuwsuur](#) (14-10-18)

Uitslag van de verkiezingen in Hessen

Hanco Jürgens bij [Nieuwsuur](#) (28-10-18)

Merkel stapt op als CDU-leider

Hanco Jürgens bij [Nieuwsuur](#) (29-10-18)

Vaktijdsschriften

Duitsland: Wéér een GroKo?

Marja Verburg in [de Hofvijfer van het Montesquieu Instituut](#) (29-01-18)

De laatste loodjes op weg naar Merkel IV?

Marja Verburg in [de Hofvijfer van het Montesquieu Instituut](#) (26-02-18)

De Frans-Duitse as: balanceer-act waarin Nederland nog een belangrijke rol kan spelen

Hanco Jürgens in [de Clingendael Spectator](#) (13-06-18)

Voorbeschouwing CSU Beieren

Wiebke Pittlik in [de Hofvijfer van het Montesquieu Instituut](#) (27-08-2018)

Stabiliteit even zoek in Duitse politiek

Wiebke Pittlik in [de Hofvijfer van het Montesquieu Instituut](#) (24-09-2018)

Verkiezingen Hessen nieuwe slag voor regering-Merkel

Marja Verburg in [de Hofvijfer van het Montesquieu Instituut](#) (29-10-2018)

Duitsland na Merkel

Marja Verburg in [de Hofvijfer van het Montesquieu Instituut](#) (26-11-2018)

Marx ohne Bart

Christina Morina bei [Zeitgeschichte Online](#) (29-11-2018)

Communicatie

© Kim Krijnen

Website

De website duitslandinstituut.nl is een belangrijk communicatiemiddel van het DIA. De site biedt informatie over het instituut en zijn activiteiten, maar ook onderwijsmateriaal en onderzoeksrapporten, bijvoorbeeld over het vak Duits.

De redactie Duitslandweb belicht op de website de onderwerpen die in Duitsland het publieke debat bepalen en de onderwerpen die voor Nederland relevant zijn op journalistieke wijze. Daarnaast biedt het naslagwerk van Duitslandweb betrouwbare informatie voor scholieren, studenten en iedereen die meer wil weten over Duitse geschiedenis, politiek, economie, film, literatuur of sport. De auteurs van het naslagwerk zijn wetenschappers, docenten en journalisten die gespecialiseerd zijn in de thema's.

Voorafgaand aan de bijeenkomst 'Sociale bewegingen toen en nu' op 1 november maakte Duitslandweb een online dossier, dat ook als inhoud van een

gedrukt magazine voor de dag diende.

De website duitslandinstituut.nl telde in 2018 een miljoen unieke paginaweergaven. Rond de 2.000 mensen per dag bezochten onze site. Veel-bezochte onderdelen zijn het naslagwerk over de Duitse geschiedenis, de Duitslandweb-thema-hoofdpagina en het *Frühstücksei* van de Onderwijsafdeling. Ook de pagina 'Over het instituut' wordt aanhoudend goed bezocht.

De afdeling Duitslanddesk informeert met de eigen website studereninduitsland.nl over studiemogelijkheden en onderzoeksverblijven in Duitsland, van ervarings-verhalen tot praktische informatie en stipendia. Het maandelijks aantal unieke bezoekers van de website studereninduitsland.nl is in 2018 licht gestegen naar 3.516 (2017: 3.301).

Nieuwsbrieven

Met de digitale nieuwsbrief informeert het DIA een breed lezerspubliek en netwerk over zijn activiteiten. De nieuwsbrief is in 2018 elf keer verzonden aan ruim 2.500 adressen. Duitslandweb informeert via een eigen maandelijks nieuwsbrief rond de 3.000 geïnteresseerden over de Duitse actualiteit en de artikelen die de redactie daarover schrijft. Voor docenten biedt de Onderwijsafdeling meerdere keren per jaar de onderwijsniewsbrief aan. 2018 bereikte de nieuwsbrief telkens meer dan 1.000 ontvangers. En ook de Duitslanddesk verstuurt zo'n vijf keer per jaar een nieuwsbrief aan meer dan 1.000 adressen, met informatie over stipendia, cursussen en nieuws over universiteiten in Duitsland. Geïnteresseerden kunnen zich via de DIA-website inschrijven voor de nieuwsbrieven.

Social media

Sociale media blijven een grote rol spelen in het informeren van het netwerk en de contacten van het DIA. Hierop voert de afdeling Communicatie een actief beleid. Facebook en Twitter zijn ook in 2018 veel ingezet; dit heeft geleid tot rond 1.800 likes op Facebook eind 2018, een organische groei van ruim 19% t.o.v. eind 2017. Op Twitter telde het DIA meer dan 2.200 volgers, een stijging van ruim 8% t.o.v. 2017. Op LinkedIn was het instituut in 2018 met ca. 2.300 personen verbonden.

Duitslandweb informeert hun doelgroep via een eigen Twitter-kanaal (met 2.600 volgers eind 2018) en een eigen Facebook-site (1.500 volgers eind 2018).

Ook de Duitslanddesk is op Social Media actief. Onder de noemer 'Studeren in Duitsland' bereikte de afdeling in 2018 meer dan 1.000 volgers op Facebook en meer dan 500 volgers op Twitter. Het aantal volgers daalde t.o.v. 2017

bij Facebook met 1,8% en steeg bij Twitter met slechts 1%. Deze ontwikkeling is echter in lijn met de dalende populariteit van deze platforms in Nederland. Op het nieuwe Instagram-account van de Desk is het aantal volgers (206 in 2018) sterk gestegen, met 49% ten opzichte van 2017. Op LinkedIn telde de Duitslanddesk eind 2018 rond 2.800 volgers; een groei van 19% t.o.v. 2017.

Medewerkers 2018

© Kim Krijnen

Met een klein en enthousiast team werkten wij in 2018 hard aan alle activiteiten en projecten van het DIA. In de afdelingen Onderwijs, Onderzoek en Duitslandweb vonden in het afgelopen jaar personele wisselingen plaats. Een overzicht van de staf in 2018:

[Prof. Dr. Ton Nijhuis](#), directeur

[Charlotte Broersma](#), instituutsmanager

[Dr. Britta Bendieck](#), hoofd Duitslanddesk & Mobiliteit

[Josta van Bockxmeer](#), redacteur Duitslandweb (januari-april 2018)

[Denise Gehla](#), medewerker Pers en Communicatie

[Marieke Hökberg](#), medewerker Communicatie Duitslanddesk

[Trixie Hölsgens](#), medewerker Onderwijs/Duitse Taal en Cultuur

[Synke Hotje](#), medewerker Onderwijs/Duitse Taal en Cultuur

[Thomas de Vries](#), medewerker Onderwijs (per 1 maart)

[Dr. Hanco Jürgens](#), wetenschappelijk medewerker
[Claudia Daiber](#), wetenschappelijk medewerker (per 1 september)
[Astrid Meijer](#), medewerker Pers en Communicatie, Documentatie en Informatie
Elisabeth Meyer, docent DuTC (i.s.m. UvA)
[Dr. Christina Morina](#), DAAD-Fachlektor
[Wiebke Pittlik](#), hoofdredacteur Duitslandweb
[Henning Radke](#), DAAD-Lektor Duitslanddesk
[Petra Schulze Göcking](#), medewerker Pers en Communicatie
[Dr. Krijn Thijs](#), wetenschappelijk medewerker
[Marja Verburg](#), redacteur Duitslandweb
[Lynn Stroo](#), redacteur Duitslandweb (per 1 juni)
[Verena Wagner](#), DAAD-Taalassistent

Graduieratenkolleg

[Ellis Aizenberg](#), promovenda (i.s.m. UvA)
[Katharina Gavert-Huijnen](#), promovenda (i.s.m. UvA)
[Afke Groen](#), promovenda (i.s.m. en in dienst van Universiteit van Maastricht)
[Benjamin Hirschfeld](#), promovendus (i.s.m. UvA)
[Maria Kranendonk](#), promovenda (i.s.m. UvA)
[Lea Klarenbeek](#), promovenda (i.s.m. UvA)
[Tetiana Mykhalchuk](#), promovenda (i.s.m. UvA)
[Marieke Oprel](#), promovenda (i.s.m. en in dienst van de VU)
[Anne Louise Schotel](#), promovenda (i.s.m. UvA, per 1 januari)

DIA-hoogleraren

[Prof. Dr. Nicole Colin](#), deeltijd-hoogleraar Duitse literatuurwetenschap en cultuur van de moderne tijd
[Prof. Dr. Maarten Doorman](#), bijzonder hoogleraar Historische cultuur van Duitsland: filosofie, kunst en literatuur aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam. De leerstoel is ingesteld door het DIA.

Gastonderzoekers

[Felix Bohr](#)
[Jazmine Contreras](#)
[René Cuperus](#)

Studentassistent

Bert Slenders, Informatie & Documentatie

Stagiairs/Vrijwilligers

Christopher Blömer, Onderwijs (WWU Münster)

Julia Bresser, Onderwijs (UvA)

Eline Hakvoort, Duitslanddesk (Radboud Universiteit Nijmegen)

Tessa de Keijser, Onderzoek (UvA)

Marlene Kirsten, Onderzoek (Universität Bonn)

Vera Konijn, Duitslandweb (Universiteit Leiden)

Sofie Kuilman, Onderzoek (UvA)

Friederike Lenter, Onderwijs (UvA)

Andrzej Morawski, Pers, Communicatie & Evenementen (De Haagse Hogeschool)

Jop van Ravenhorst, Duitslanddesk (De Haagse Hogeschool)

David Rieter, Informatie & Documentatie (UvA)

Mats van Rooij, Onderzoek (UvA)

Joanne Rullens, Onderwijs (Universiteit Leiden/ UvA)

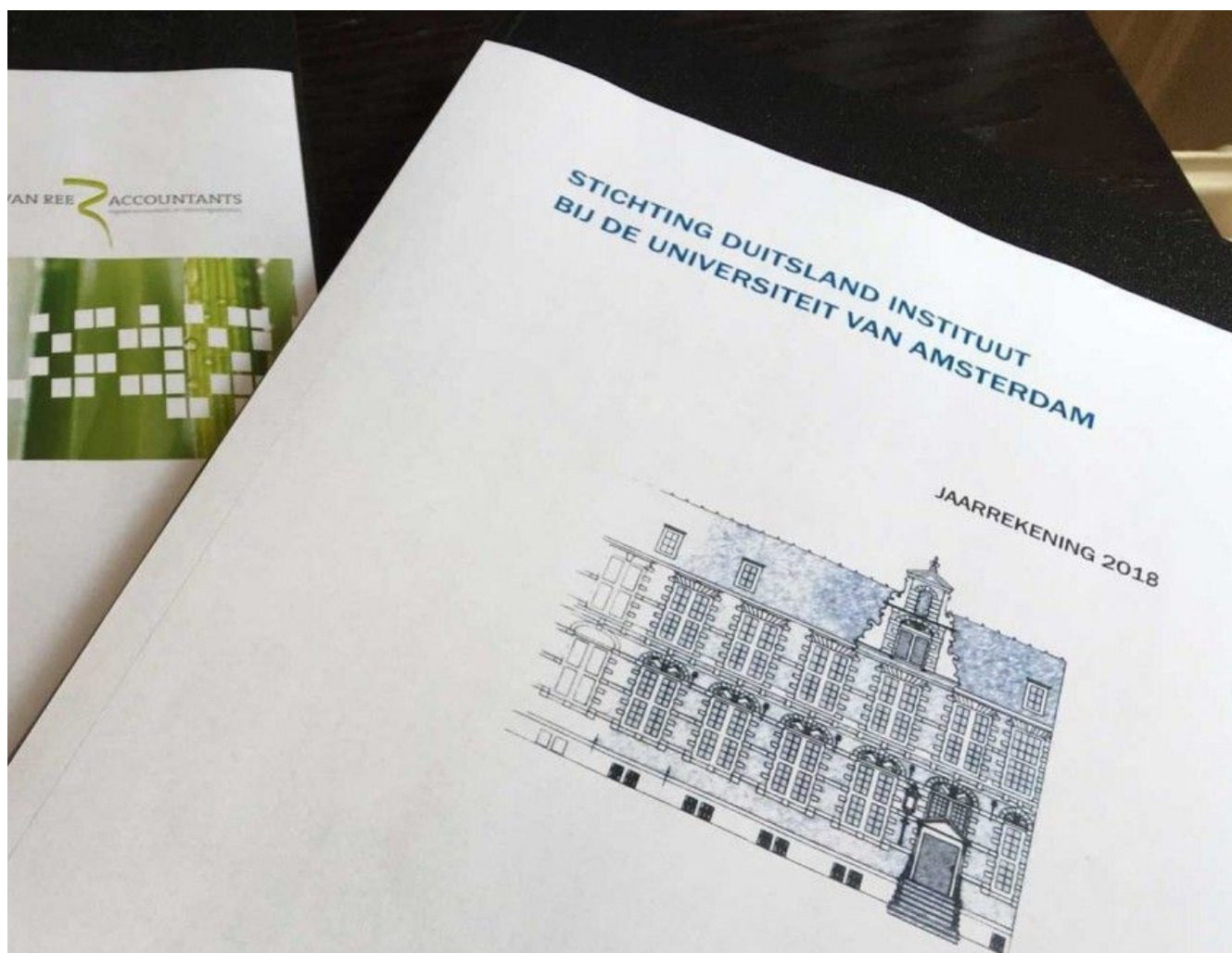
Machiel Smit, Pers, Communicatie & Evenementen (De Haagse Hogeschool)

Lily Voge, Duitslanddesk (Amsterdam University College)

Xander Ziedses des Plantes, Duitslanddesk

Het gemiddeld aantal FTE's bedroeg in 2018 17,81 exclusief stagiairs (2017: 16,26). Inclusief stagiairs bedroeg het gemiddeld aantal FTE's 19,78 (2017: 18,57 FTE). [De vrijwilligers zijn niet meegenomen in de fte-berekening.]

Subsidiegevers en Jaarrekening 2018

© DIA

Het DIA wordt sinds 1996 door het [ministerie van OCW](#) en de [Universiteit van Amsterdam \(UvA\)](#) gefinancierd. Daarnaast ondersteunt de [Deutsche Akademische Austauschdienst \(DAAD\)](#) de (internationale) wetenschappelijke activiteiten van het instituut.

De DAAD maakt bovendien de aanstelling van een DAAD-Fachlektor, een DAAD-Lektor en een DAAD-Sprachassistent mogelijk. Sinds 2013 financiert het ministerie van OCW de [Duitslanddesk](#) en het mobiliteitsprogramma van het DIA, waaronder het DIA-Stipendium valt. Dit stipendium wordt daarnaast mogelijk gemaakt door de DAAD.

In 2018 ontving het DIA de bijdrage via een instellingssubsidie van het ministerie van OCW. Deze financiering is toegekend voor het realiseren van twee

'activiteiten': het DIA-programma dat valt onder de 'Duitsland-Agenda 2017-2021' en het 'DIA-Mobiliteitsprogramma'. Deze subsidie wordt verstrekt binnen de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS.

Met de UvA is een meerjarensamenwerkingsovereenkomst voor de periode 2017-2021 overeengekomen. In 2018 is de nieuwe meerjarenovereenkomst met de DAAD (2018-2022) in werking getreden.

Verder ontvangt het DIA baten uit project- en doelsubsidies, deelnemersgelden voor activiteiten, middelen vanwege publieksbijeenkomsten die in samenwerking met derden worden georganiseerd en matchingovereenkomsten voor promotietrajecten. Ook ontvangt het DIA gelden van faculteiten voor het verzorgen van onderwijs, welke niet onder de structurele samenwerkingsafspraken tussen de UvA en het DIA vallen. Subsidiegevers en projectpartners waren in 2018 onder meer de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen (Afdeling Politicologie en de AISSR) van de UvA, de Gerda Henkel Stiftung, Nuffic, het NIOD, de Faculteit der Geesteswetenschappen (Afdeling Duitse Taal en Cultuur en Afdeling AHS) van de UvA en het Goethe-Institut Nederlande.

De jaarrekening

Jaarrekening DIA 2018	
BATEN	(x 1.000)
Ministerie OCW	683,8
DAAD (incl. mobiliteit)	263,7
UvA	270
Inkomsten mobiliteit OCW	119
Overige Inkomsten	334,3
Totaal	1.670,8
LASTEN	(x 1.000)
Graduierstenkolleg	407,1
Onderwijsafdeling (VO)	173,1
Academisch Onderwijs & Onderzoek	145,5
Duitslanddesk (incl. stipendia)	282,7
Pers & Communicatie, Duitslandweb	278,1
Overige Uitgaven	343
Totaal	1.629,5
FINANCIËLE BATEN MINUS LASTEN	
Saldo 2018 (Jaarrekening 2018):	41,3

Het Duitsland Instituut beschikt sinds enkele jaren over een [ANBI-status](#).

In het kader van de Wet normering topinkomens (WNT) kunt u [hier](#) meer lezen over het beloningsbeleid bij het DIA in 2018. Er is bij het DIA geen sprake van overschrijding van de normering betreffende de WNT geweest (Accountantsverslag 2018).

Ook in eerdere jaren is geen overschrijding voorgekomen. Hier kunt u eerdere verantwoordingen raadplegen: [2017](#), [2016](#), [2015](#) en [2014](#).

Raad van Toezicht, Bestuur en Adviesraden

© Kim Krijnen

De Stichting Duitsland Instituut bij de Universiteit van Amsterdam (DIA) staat onder leiding van een directeur(-bestuurder) en heeft een Raad van Toezicht als toezichthoudend orgaan. De Onderwijsafdeling wordt geadviseerd door de Onderwijsadviesraad (OAR).

Raad van Toezicht (RvT)

De Raad van Toezicht is ingesteld als toezichthoudend orgaan bij het DIA. De RvT kent de volgende leden (tussen haakjes de datum van aantreden):

dh. drs. T.J.A.M. de Bruijn, Voorzitter, vml. wethouder Financiën, Verkeer, Vervoer en Milieu in Den Haag; vml. Permanent Vertegenwoordiger van Nederland bij de EU; thans voorzitter van Clingendael Institute en docent History and International Studies aan de Universiteit Leiden (28-09-2015)

mw. drs. L. Bouws, Lid, Directeur/bestuurder van stichting Metropool

Internationale Kunstprojecten; Voorzitter Aslan Muziekcentrum en Vice-voorzitter Genootschap Felix Meritis/Felix Meritis Foundation (26-08-2016)

dh. dr. A.J. Brentjes, Lid vanwege de UvA, Hoofd van de afdeling Strategie en Informatie, Bestuursstaf UvA (22-12-2015)

dh. dr. C.A. Ullersma, Lid, Divisiedirecteur Statistiek De Nederlandsche Bank (28-09-2015)

dh. prof. dr. G.A. Pfann, Lid, Hoogleraar econometrie van markten en organisaties aan de School of Business & Economics van de Universiteit Maastricht (26-08-2016)

De leden van de RvT zijn niet in dienst bij de stichting en vervullen hun functie onbezoldigd. Leden worden in principe benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen maximaal twee termijnen in de RvT zitting nemen. De RvT kwam in 2018 drie maal bij elkaar.

Het geldige [Reglement Raad van Toezicht](#) van de Stichting Duitsland Instituut bij de Universiteit van Amsterdam (DIA) is herzien en goedgekeurd op 14 december 2018. Bij dit Reglement zijn als bijlagen opgesteld: bijlage 1, Profiel Raad van Toezicht - Duitsland Instituut Amsterdam (actuele versie 14 december 2018) en bijlage 2, een actueel rooster van aan- en aftreden Raad van Toezicht DIA. Het rooster is sinds 14 december 2018 bijgewerkt.

Directie en management

Professor dr. Ton Nijhuis is sinds 28 september 2015 directeur van het DIA (statutaire titel: directeur, zijnde de directeur-bestuurder; voorheen was hij wetenschappelijk directeur). Nijhuis is in dienst van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en als hoogleraar verbonden aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen en de Faculteit der Geesteswetenschappen. Voor de FMg was hij in 2018 voorzitter bij de Afdeling Politicologie. Hij was in heel 2018 voor 0,18 fte gedetacheerd bij de stichting.

Charlotte Broersma is instituutsmanger en vervulde deze functie in heel 2018. Zij is in dienst van de stichting voor 0,84 fte.

In overeenstemming met de nieuwe richtlijnen per 1 januari 2018 inzake de Wet Normering Topinkomens (WNT) heeft het DIA de verantwoording WNT 2018 zoals opgenomen in de Jaarrekening 2018 van het DIA openbaar gemaakt [via deze website](#).

Onderwijsadviesraad (OAR)

De Onderwijsadviesraad van het DIA komt één keer per jaar bijeen om het programma van de Onderwijsafdeling te bespreken. Daarnaast geven individuele

leden feedback op lopende activiteiten. De OAR bestaat uit docenten uit vo, mbo, lerarenopleiding hbo en universiteit van de vakken Duits, geschiedenis en aardrijkskunde.

Voor hun deelname ontvangen de deelnemers een vast bedrag per jaar (€ 150 in 2018/2019) plus de reiskosten naar de jaarlijkse bijeenkomst.

Actuele bezetting:

Mw. Doris Abitzsch, Universiteit Utrecht (voorzitter, Duits)

Dhr. Prof. dr. Gert-Jan Hospers, Radboud Universiteit (aardrijkskunde)

Dhr. Ton Janssen, Fontys Lerarenopleiding Tilburg (Duits)

Dhr. Tom de Kruif, Rijnlands Lyceum Sassenheim (geschiedenis)

Mw. Bettina Merten, Ir. Lely Lyceum Amsterdam (Duits)

Mw. Zegerien Minnaar, Sint Vitusmavo (Duits)

Dhr. Wim van de Put, Alfa College (Duits)

Mw. Dr. Hanneke Tuithof, Universiteit Utrecht (geschiedenis)

Dank aan onze partners

© DIA

Zonder de partners van het DIA zouden veel van de mooie projecten niet tot stand komen. Wij danken al onze partners voor de succesvolle samenwerking in 2018:

ACCESS Europe
Actiegroep Duits
AGES- Association des Germanistes de l'Enseignement Supérieur
Allard Pierson Museum
Ambassade van Nederland in Berlijn
Amstelhouse Berlin

Amsterdam University Press
Amsterdams Marionetten Theater
AMU-Echanges
Athenaeum Boekhandel
Atlantische Commissie
Bioscoop het Ketelhuis
Bundesministerium für Bildung und Forschung
CIERA
Cinéart
Crea
De Arbeiderspers
DeuBa
Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD); Bonn en Berlijn
Deutsche Botschaft Den Haag
Deutscher Feuerwehrverband
Deutsch-Französische Kulturstiftung
Deutsches Generalkonsulat Amsterdam
Duits-Nederlandse Handelskamer (DNHK)
eTwinning Duitsland
eTwinning Nederland
EP-Nuffic
Erasmus+
Felix Meritis
Filmhuis Lumen Delft
Financieel Dagblad
Fontys Hogeschool
Friedrich-Schiller-Universität Jena
Fritz Thyssen Stiftung für Wissenschaftsförderung
Genootschap Nederland Duitsland
Goethe-Institut Niederlande
Goethe-Institut Lyon
Goethe-Institut Marseille
Gerda Henkel Stiftung
Haagse Hogeschool Europese Studies
Haus der Geschichte Bonn
Hogeschool van Amsterdam
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
Hogeschool InHolland
Huis Doorn
Huizinga Instituut

ING

Institut für Zeitgeschichte - Zentrum für Holocaust-Studien

Jena Center

Jonge Historici

Joods Historisch Museum

Konrad Adenauer Stiftung

Landeszentrale für Politische Bildung Düsseldorf

Leckeres aus Deutschland

Ler(n)ende Euregio

Levende Talen

Maastricht University

Meines Holla en Partners

Melkweg

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministerium für Innovation, Wissenschaft und Forschung des Landes Nordrhein-Westfalen

Montesquieu Instituut

Nederlands Letterenfonds

Nieuwspoort

Nineties Productions

NIOD - Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies

N.W. Posthumus Instituut

Österreichische Botschaft Den Haag

Open Universiteit

Onderzoeksschool Politieke Geschiedenis

Pressennetwerk für Jugendthemen (PNJ)

ProDemos

Provincie Overijssel

Radboud Universiteit Nijmegen

Rijksuniversiteit Groningen

Spui25

Stichting Nationaal Congres Duits (NCD)

Stichting Autres Directions

Taalunie

Université de Luxembourg

Universität Duisburg-Essen

Universiteit Utrecht

Universiteit van Amsterdam (met name dank aan het College van Bestuur en de Faculteiten der Maatschappij- en Gedragswetenschappen en der Geesteswetenschappen)

UvA - Research Seminar Geschiedenis

Vantilt Verlag

VGNU- Vereniging van Germanisten aan de Nederlandse Universiteiten

VNO-NCW

VSNU

Vereniging Leraren Opleiding Duits (VLOD)

Vrije Universiteit Amsterdam

Werkgroep Nederlands-Duitse Geschiedenis en al diens partners

Werkgroep Deutsch macht Spaß

Willy-Brandt-Zentrum Wroclaw

Wissenschaftszentrum Berlin (WZB)

Zentrum für Niederlande-Studien

De Stichting **Duitsland Instituut** bij de
Universiteit van Amsterdam (DIA) is het
nationale kenniscentrum over het
contemporaine Duitsland in Europese
context op het raakvlak van **onderwijs, wetenschap
en maatschappij** en initieert en stimuleert
**Nederlands-Duitse
netwerken** en uitwisselingen

[@DIAMsterdam](#) | [@studereninD](#) | [@Duitslandweb](#)
[facebook.com/Duitslandinstituut](#) | [facebook.com/duitslandweb](#)
[facebook.com/studereninduitsland](#) | [linkedin.com/in/duitslandinstituut](#)
[linkedin.com/in/studereninduitsland](#)

Duitsland Instituut Amsterdam | Oude Hoogstraat 24 | 1012 CE |
Amsterdam | 020-5253690 | dia@uva.nl

